

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3113/2018
16.09.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Жељко Кулизић, адвокат из ..., против туженог Фабрике котрљајућих лежајева и кардана ФКЛ АД Темерин из Темерина, коју заступа Страхинја Давидов, адвокат из ..., ради исплате увећане зараде за прековремени рад, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1979/17 од 15.12.2017. године, у седници одржаној 16.09.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1979/17 од 15.12.2017. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 1823/2013 од 02.03.2007. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев. Ставом другим и трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име разлике између исплаћене и припадајуће зараде као и на име разлике између исплаћене и припадајуће додатне зараде исплати тужиоцу износе са законском затезном каматом и обрачунатим износима затезне камате у висини и за периоде ближе описане као у тим ставовима изреке. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име неисплаћене увећане зараде за прековремени рад за период од 01.09.2010. године до 04.10.2013. године исплати износ од 1.213.626,61 динара, са законском затезном каматом од 02.02.2016. године до исплате и на име обрачунате законске затезне камате до 01.02.2016. године износ од 839.304,70 динара. Ставом петим изреке, одбијен је тужбени захтев за исплату неисплаћене разлике зараде за период од 01.06.2009. до 31.05.2010. године у износу од 870.781,77 динара са законском затезном каматом од 01.02.2016. године до исплате и доспеле обрачунату законску затезну камату до 01.02.2016. у износу од 838.553,14 динара као и на тако утврђени укупан износ захтев за уплату припадајућих доприноса за обавезно социјално осигурање. Ставом шестим и седмим изреке, одбијен је тужбени захтев у делу за исплату преко досуђеног износа разлике између исплаћене и припадајуће зараде и обрачунате законске камате ставом другим изреке и разлике између исплаћене и припадајуће додатне зараде и обрачунате законске затезне камате ставом трећим изреке, до тражених износа по оба основа. Ставом осмим изреке, одбијен је тужбени захтев преко досуђеног износа на име неисплаћене увећане зараде

за прековремени рад до траженог износа од 2.532.572,99 динара и преко досуђеног износа обрачунате законске затезне камате до траженог износа од 1.884.198,85 динара. Ставом деветим изреке, одбијен је тужбени захтев у делу у ком је тражено да се обавезе тужени да му на име неисплаћене увећане зараде за рад у другој смени у периоду од 01.06.2010. до 04.10.2013. године исплати износ од 2.748.058,54 динара са законском затезном каматом од 01.05.2013. године до исплате и доспелу обрачунату законску затезну камату од 01.05.2016. године у износу од 1.393.999,68 динара као и да на тако утврђени укупан износ за тужиоца уплати припадајуће доприносе за обавезно социјално осигурање. Ставом десетим изреке, обавезан је тужени да за тужиоца на досуђене износе уплати припадајуће доприносе за обавезно социјално осигурање. Ставом једанаестим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 123.420,00 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате. Ставом дванаестим изреке, ослобођен је тужилац обавезе плаћања судских такси у овој парници.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1979/17 од 15.12.2017. године, ставом првим изреке делимично је преиначена првостепена пресуда у ставу четвртм изреке тако што је одбијен тужбени захтев за исплату тужиоцу увећане зараде за прековремени рад за период од 01.09.2010. године до 04.10.2013. године у износу од 1.213.626,61 динара са затезном каматом од 02.02.2016. године до исплате, као и захтев за исплату доспеле обрачунате затезне камате до 01.02.2016. године у износу од 839.304,70 динара, делимично је укинута у ставу петом, шестом, седмом и десетом изреке и у том делу предмет је враћен првостепеном суду на поновно суђење, док је делимично потврђена у ставу осмом и деветом изреке и у том делу жалба тужиоца је одбијена. Ставом другим изреке, одбачена је жалба туженог у делу којим побија првостепену пресуду у односу на ослобођење тужиоца обавезе плаћања судске таксе у овој парници (у ставу дванаестом изреке).

Против правноснажне пресуде донете у другом степену у преиначујућем делу става првог изреке у односу на одлуку о исплати накнаде за прековремени рад, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно утврђеног чињеничног стања.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку применом члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11 ... 87/18), па је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Нема ни битне повреде из члана 374. став 1. у вези са чланом 8. ЗПП на коју се указује у ревизији, с обзиром да се члан 8. ЗПП у поступку пред другостепеним судом примењује само у ситуацији када се другостепена одлука доноси после расправе одржане пред тим судом.

Према утврђеном чињеничном стању у поступку пред првостепеним судом, на ком је заснована побијана одлука, тужилац је био запослен код туженог од 1989. године до 15.10.2013. године када му је решењем туженог отказан уговор о раду. Након доношења одлуке Скупштине туженог од 23.10.2009. године о именовању извршног одбора директора, тужилац који је том одлуком именован за извршног директора Сектора правних и општих послова закључио је са туженим дана 19.05.2010. године

Уговор о међусобним правима, обавезама и одговорностима који се примењивао почев од 01.06.2010. године, а којим уговором је чланом 4. предвиђено да извршни директор има право на зараду и друга примања сагласно Закону о раду и КУ друштва. Тужилац је у периоду од 01.09.2010. године до 04.10.2013. године према евиденционим каротнима радио већи број сати од просечних сати у месецу за пуно радно време, у ком периоду му је обрачунавана и исплаћивана зарада према наведеном уговору, док му је за сате рада након радног времена исплаћена накнада по систему сат за сат. Тужилац потражује накнаду за прековремени рад у периоду од 01.09.2010. године до 04.10.2013. године са увећањем од 26%, позивајући се на већи број сати рада од просечних сати у месецу за пуно радно време и примену уговора од 19.05.2010. године.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да тужилац има право на исплату накнаде за прековремени рад у утуженом периоду у досуђеном износу.

По оцени Врховног касационог суда правилно је другостепени суд преиначио првостепену пресуду и одлучио одбијањем тужбеног захтева.

Ревизијом се неосновано указује да је побијана другостепена пресуда заснована на неправилној примени материјалног права. Према члану 53. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, број 24/05, 61/05 и 58/09) прековремени рад постоји само уколико је на захтев послодавца запослени дужан да ради дуже од пуног радног времена и то у случају више силе, изненадног повећања обима посла и у другим случајевима када је неопходно да се у одређеном року заврши посао који није планиран.

Имајући у виду наведено, обавеза на прековремени рад не настаје аутоматски већ искључиво на захтев послодавца, па уколико не постоји захтев послодавца за увођење прековременог рада, не може се говорити о прековременом раду. При том, повећан обим посла на који ревизија указује, и то послова заступања туженог не могу се приписати врсти послова која се није могла предвидети од стране тужиоца као извршног директора Сектора правних и општих послова. Опште познато је да послови заступања представљају уобичајену врсту послова тог сектора чији обим може зависно од околности бити већи или мањи у одређеним периодима.

С тога, имајући у виду услове прописане чланом 53. став 1. Закона о раду, рад тужиоца дужи од пуног радног времена сам за себе не може бити оквалификован као прековремени рад, док чињеница да му је тужени за све сате таквог продуженог рада обрачунавао и исплатио зараду тужиоцу сат за сат без увећања од 26%, управо води закључку да прековременог рада није било, па је другостепени суд правилно преиначио првостепену пресуду и одлучио одбијањем тужбеног захтева по наведеном основу.

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Весна Поповић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић